

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน” เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจถึงกระบวนการผลิตข่าว พยากรณ์อากาศ รูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ได้แก่ สื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งศึกษาความแตกต่างในเรื่องกลวิธีการ นำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศ ทั้งในช่วงภัยพิบัติและในภาวะปกติ นอกจากนี้ยังศึกษาถึง บทบาทหน้าที่ในส่วนของข่าวพยากรณ์อากาศ โดยผู้วิจัยได้จำแนกขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การนำเสนอข้อมูล

แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาขั้นตอนการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ผู้ วิจัยได้จำแนกแหล่งข้อมูลออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ก. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ ซึ่งเป็นแหล่ง ข้อมูลที่สำคัญที่สุดในการศึกษาถึงกระบวนการ ผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ ได้แก่

1. คุณทวีวัฒน์ นิลเพชรรัตน์ ปัจจุบันทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ประจำกองพยากรณ์อากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา กระทรวงคมนาคม ผู้วิจัยต้องทำการนัดคุณทวีวัฒน์เพื่อสัมภาษณ์ถึง 2 ครั้ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ประจำกองพยากรณ์อากาศจะมีการประชุมประจำวันร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อทำการสรุปลักษณะอากาศประจำวัน ซึ่งในการนัดครั้งแรกนั้น

คุณทวีวัฒน์จำเป็นต้องเข้าร่วมประชุมด่วน ผู้วิจัยจึงนัดสัมภาษณ์คุณทวีวัฒน์อีกครั้งหนึ่งในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ขณะทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยคุณทวีวัฒน์ได้อธิบายขั้นตอนการทำงานของกองพยากรณ์อากาศให้ผู้วิจัยฟังอย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลในเรื่องของข้อมูลเอกสารด้วย

2. คุณอรรถการ พิมพวงษ์ ปัจจุบันทำงานตำแหน่งบรรณาธิการชาวสังคม สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งผู้วิจัยได้โทรศัพท์ไปติดต่อคุณอรรถการโดยผ่านทางประชาสัมพันธ์ของฝ่ายข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เนื่องจากทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ไม่มีฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศโดยตรง ดังนั้นคุณอรรถการจึงเป็นตัวแทนของสถานีในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณอรรถการเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ในระหว่างการสัมภาษณ์นั้น คุณอรรถการได้ตอบคำถามของผู้วิจัยอย่างละเอียด

3. คุณชิตพันธ์ วงษ์ไทย ปัจจุบันทำงานตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ในการติดต่อนัดสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ไปยังฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศของทางสถานี โดยติดต่อกับคุณชิตพันธ์โดยตรงเพื่อขอนัดสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ไปพบและทำการสัมภาษณ์คุณชิตพันธ์เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี นอกจากจะได้รับความรู้จากคำตอบแล้ว คุณชิตพันธ์ยังได้แนะนำให้ผู้วิจัยรู้จักขั้นตอนการผลิต โดยการพาผู้วิจัยไปชมการปฏิบัติงานในสตูดิโอ(Studio)พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนต่างๆ อย่างละเอียด นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์ในส่วนขอเอกสารประกอบการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศประจำวันด้วย

4. คุณอโณชา กันสิทธิ์ ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่ ฝ่ายข่าวเกษตรสถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ก่อนการนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ยื่นจดหมายแนะนำตัวเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลกับทางสถานี อีกทั้งผู้วิจัยได้รับการแนะนำจากคนรู้จักซึ่งทำงานอยู่ฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 ทำให้ผู้วิจัยสามารถนัดสัมภาษณ์คุณอโณชาได้อย่างรวดเร็ว แต่เนื่องด้วยคุณอโณชาไม่สะดวกที่จะให้ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยต้องทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ 16 มี.ค. 2542 ซึ่งผู้วิจัยได้รับคำตอบและความร่วมมือเป็นอย่างดี

5. คุณธนิศา เจริญรัตน์ ปัจจุบันทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ก่อนการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ยื่นจดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์จากทางสถานีล่วงหน้า แต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. ติดภารกิจหน้าที่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่สามารถไปพบและทำการสัมภาษณ์ได้โดยตรง ผู้วิจัยจึงได้โทรศัพท์ไปยังฝ่ายข่าวเพื่อติดต่อกับคุณธนิศาอีกครั้ง ผู้วิจัยจึงต้องสัมภาษณ์คุณธนิศาเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542 โดยใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์แทน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้คุณธนิศายังยินดีที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมหากผู้วิจัยมีข้อสงสัยต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม

6. เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าว สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของ 11 ก่อนการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ยื่นจดหมายเพื่อขอความอนุเคราะห์ในเรื่องข้อมูลล่วงหน้า แต่เนื่องด้วยทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยของ 11 ไม่มีฝ่ายข่าวที่รับผิดชอบข่าวพยากรณ์อากาศโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของสถานีแทน โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2542 โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวคนหนึ่งของสถานีเป็นตัวแทนในการให้ข้อมูล แต่ผู้ให้ข้อมูลท่านนี้ไม่ประสงค์ที่จะให้ผู้วิจัยทราบชื่อ ทำให้การสัมภาษณ์ในครั้งนี้จึงแตกต่างจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลคนอื่นๆ

7. คุณเอกปวีร์ เลาสุขศรี ปัจจุบันทำงานเป็นผู้ประกาศข่าว ผู้ดำเนินรายการ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศ ของสถานีโทรทัศน์TV ผู้วิจัยได้ทำการติดต่อโดยยื่นจดหมายเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์คุณเอกปวีร์ ไว้กับฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศของสถานี ซึ่งคุณเอกปวีร์ได้นัดให้ผู้วิจัยมาพบและการสัมภาษณ์ที่สถานีเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีและยังได้รับความอนุเคราะห์ในเรื่องเอกสาร (script) ข่าวประจำวันที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอากาศด้วย

8. คุณกมลศรี เสนีตันติกุล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพยากรณ์เกษตร กรมอุตุนิยมวิทยา ในการนัดติดต่อสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดต่อโดยผ่านทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายพยากรณ์เกษตรถึง 2 ครั้ง เนื่องจากในการนัดสัมภาษณ์ครั้งแรก คุณกมลศรีติดภารกิจสำคัญ จึงไม่สามารถให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนัดสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2542 ซึ่งในขณะที่ทำการสัมภาษณ์ คุณกมลศรีได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการ

อธิบายขั้นตอนการทำงานของกองพยากรณ์อากาศเกษตรอย่างละเอียด นอกจากนี้คุณกมลศรียังยินดีที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับผู้วิจัย ในกรณีที่ผู้วิจัยมีข้อสงสัยและต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม

9. คุณศิริพร คะตีกุล ปัจจุบันเป็นเลขานุการ กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ในการติดต่อเพื่อนัดสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายไปขอนัดสัมภาษณ์ล่วงหน้า และได้โทรศัพท์เพื่อนัดหมายอีกครั้งหนึ่ง แต่เนื่องจากบรรณาธิการติดประชุม ประกอบกับที่สำนักพิมพ์นี้ไม่มีฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศโดยตรง ดังนั้น คุณศิริพรจึงเป็นผู้ให้ข้อมูลแทน จึงทำให้ไม่ได้รับข้อมูลที่ละเอียดโดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณศิริพรเมื่อ 16 มีนาคม 2542

10. เลขานุการ กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ผู้วิจัยได้ติดต่อเพื่อขอนัดสัมภาษณ์ฝ่ายข่าวพยากรณ์อากาศของหนังสือพิมพ์มติชนโดยได้ยื่นจดหมายขอนัดล่วงหน้า แต่เนื่องด้วยทางสำนักพิมพ์มติชนไม่มีฝ่ายข่าวที่รับผิดชอบเรื่องข่าวพยากรณ์อากาศโดยเฉพาะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสัมภาษณ์เลขานุการ กองบรรณาธิการแทน โดยได้สัมภาษณ์เมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2542 แต่การสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยไม่ได้รับความร่วมมือในการตอบคำถามสักเท่าใด ผู้วิจัยจึงได้รับข้อมูลที่จำกัดมาก

11. คุณเชาวลิต ศรีประดู่ ปัจจุบันเป็นผู้ช่วยหัวหน้ากองผลิตข่าว หนังสือพิมพ์สยามรัฐ ผู้วิจัยได้ติดต่อขอนัดสัมภาษณ์คุณเชาวลิตล่วงหน้า โดยการยื่นจดหมายและโทรศัพท์ไปติดต่ออีกครั้งหนึ่ง คุณเชาวลิตได้นัดให้ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ที่สำนักพิมพ์สยามรัฐเมื่อ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2542 ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในระหว่างการสัมภาษณ์ และคุณเชาวลิตได้อธิบายขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด และยินดีที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติม หากผู้วิจัยมีข้อสงสัย

12. เจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวในประเทศ ประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ไปสอบถามที่สถานีเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2542 เพื่อจะยื่นจดหมายขอนัดสัมภาษณ์ ดังนั้น ฝ่ายประชาสัมพันธ์จึงได้อินสายให้ผู้วิจัยได้ติดต่อกับฝ่ายข่าวในประเทศเอง จึงทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสคุยกับเจ้าหน้าที่คนหนึ่ง แต่เนื่องด้วยผู้วิจัยมีเวลาจำกัดเพราะช่วงเวลาที่ผู้วิจัยกำลังสัมภาษณ์นั้น ใกล้จะถึงเวลาถ่ายทอดข่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่มีโอกาสได้ถามชื่อ แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยก็ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากเจ้าหน้าที่ท่านนั้นมาก

13. นาวาตรีพิเชษฐ เขียวอราม ปัจจุบันเป็นหัวหน้าสถานีวิทยุทหารเรือ กรุงเทพ ในการติดต่อสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์นาวาตรีพิเชษฐที่สถานีวิทยุทหารเรือเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2542 โดยมีได้ติดต่อล่วงหน้า แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการตอบคำเป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักในกลุ่มนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ โดยการบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์และการจดบันทึก รวมทั้งการสัมภาษณ์ครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการในกรณีที่ผู้วิจัยมีข้อสงสัยเพิ่มเติม

ข. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลในฐานะผู้รับสาร ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกข้อมูลในกลุ่มนี้จากลักษณะทางอาชีพเป็นสำคัญ ซึ่งได้แก่บุคคลที่อยู่ในกลุ่มอาชีพที่มีความจำเป็นในการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศอย่างสม่ำเสมอ ได้แก่

1. คุณสละ พูลเกษม อายุ 53 ปี ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้และทำสวนยางพารา อยู่ที่จังหวัดตราด โดยผู้วิจัยได้รับการแนะนำมาจากคุณบัญชา ศรีศิริรุ่งโรจน์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2542 เนื่องจากเป็นวิธีการที่สะดวกและรวดเร็วที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในระหว่างทำการสัมภาษณ์ นอกจากนี้ คุณสละยังยินดีที่จะให้ข้อมูลเพิ่มเติม หากผู้วิจัยมีข้อสงสัย โดยสามารถโทรศัพท์กลับไปสอบถามได้ตลอดเวลา

2. คุณวินัย ภัทรเมธาวรกุล อายุ 36 ปี ปัจจุบันทำงานเป็นเป็นผู้ประกอบอาชีพกิจการประมงขนาดใหญ่ที่อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งคุณวินัยจะต้องทำการเดินเรือห่างจากฝั่งในระยะไกลๆ และใช้เวลาประมาณ 1 เดือน จึงจะกลับเข้าฝั่ง ดังนั้น ลักษณะอากาศจึงมีความสำคัญกับคุณวินัยมาก โดยอาศัยการติดต่อกับทางบ้านซึ่งอยู่บนฝั่งโดยผ่านวิทยุสื่อสาร การรับฟังวิทยุในเรือ และการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศขณะอยู่บนเรือ ผู้วิจัยรู้จักคุณวินัยจากการแนะนำของญาติ ซึ่งคุณวินัยก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงโทรศัพท์ไปหาคุณวินัยเพื่อทำการนัดสัมภาษณ์เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2542 แต่เนื่องด้วยวันที่ผู้วิจัยโทรศัพท์เพื่อนัดหมายว่าจะไปพบคุณวินัยนั้นเป็นวันที่คุณวินัยต้องนำเรือออกทะเล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องอาศัยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์แทน

3. คุณเส็ง แซ่ห่อ ปัจจุบันทำงานอาชีพผู้ประกอบการประมงขนาดกลาง อายุ 58 ปี ทำงานเป็นชาวประมงมานานแล้ว ผู้วิจัยได้รู้จักคุณเส็งจากการแนะนำของคุณง่วนเผิง ซึ่งอาศัยในละแวกเดียวกันและประกอบอาชีพเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงได้สัมภาษณ์คุณเส็งเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2542 โดยก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องแนะนำตัวเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลและอธิบายวัตถุประสงค์ในสัมภาษณ์ เพื่อให้คุณเส็งเข้าใจการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ แต่เนื่องด้วยคุณเส็งมีอายุมากแล้ว จึงเกิดความไม่ไว้วางใจผู้วิจัย จึงทำให้ตอบคำถามไม่ชัดเจน และไม่ได้อธิบายรายละเอียดให้ผู้วิจัยทราบเท่าที่ควร

4. คุณง่วนเผิง พรพิเนตพงศ์ ปัจจุบันประกอบอาชีพผู้ประกอบการประมงขนาดเล็ก ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณง่วนเผิงเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2542 เนื่องจากผู้วิจัยได้รู้จักและคุ้นเคยกับครอบครัวของคุณง่วนเผิงมาก่อนแล้ว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รับความร่วมมืออย่างดี สามารถซักถามสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการทราบได้อย่างละเอียด และยังเต็มใจที่จะให้ผู้วิจัยสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา

5. คุณจารินี วรรณท์ ปัจจุบันประกอบอาชีพผู้ประกอบการกิจการประมงในจังหวัดพังงา โดยผู้วิจัยได้รู้จักกับคุณจารินีจากการแนะนำของคุณจุฑารัตน์ ช่างทอง ซึ่งเป็นญาติของผู้วิจัยประกอบกับช่วงที่ผู้วิจัยได้พบคุณจารินีนั้น เป็นช่วงเวลาที่คุณจารินีกลับมาทำธุระที่ อ. บ้านแหลม ซึ่งเป็นภูมิลำเนาเดิม เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2542 ผู้วิจัยจึงได้เดินทางไปสัมภาษณ์ที่บ้านของคุณจารินี ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในขณะทำการสัมภาษณ์ และคุณจารินียินดีที่จะให้ผู้วิจัยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ตลอดเวลาหากผู้วิจัยมีข้อสงสัย

6. คุณบัณฑิต ปักชาสิน ปัจจุบันคุณบัณฑิตประกอบอาชีพธุรกิจการดำน้ำ อยู่ที่จังหวัดกระบี่ ผู้วิจัยรู้จักกับคุณบัณฑิตจากการแนะนำของคุณทวีรัก กลิ่นสุคนธ์ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของผู้วิจัย โดยผู้วิจัยได้โทรศัพท์ทางไกลไปที่จังหวัดกระบี่เพื่อสัมภาษณ์คุณบัณฑิต เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2542 ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี อีกทั้งคุณบัณฑิตเป็นผู้ที่คุ้นเคยเกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวทางน้ำ ดังนั้น คุณบัณฑิตจึงได้ยกตัวอย่างสถานการณ์ต่างๆ ที่เคยพบมาเล่าให้ผู้วิจัยฟัง

7. คุณชาตรี เขียมทรัพย์ ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นสัตวแพทย์และเป็นตัวแทนจำหน่าย บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ เนื่องจากคุณชาตรีต้องเดินทางไปพบลูกค้าเป็นประจำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเดินทางออกต่างจังหวัด จึงติดตามข่าวพยากรณ์อากาศอยู่เสมอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกสัมภาษณ์คุณชาตรีเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2542 เนื่องจากผู้วิจัยมีความสนิทสนมและคุ้นเคยกับคุณชาตรีอยู่ก่อนแล้ว จึงทำให้มีความเป็นกันเองในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถซักถามรายละเอียด และคุณชาตรีได้ให้ความร่วมมือในการตอบคำถามของผู้วิจัยอย่างชัดเจน

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสาร เพื่อนำมาวิเคราะห์การศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน” ประกอบด้วยเอกสารต่างๆ ดังนี้

- 2.1 รายงานสภาวะลมฟ้าอากาศที่กรมอุตุนิยมวิทยาจัดทำขึ้นเพื่อส่งให้กับสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ เพื่อนำมารายงานในข่าวพยากรณ์อากาศ
- 2.2 สคริปต์ (script) ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง
- 2.3 หนังสือพิมพ์รายวันที่มีการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศได้แก่ หนังสือพิมพ์บ้านเมือง ข่าวสด มติชนและสยามรัฐ
- 2.4 ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอในแต่ละวันของสถานีวิทยุโทรทัศน์แต่ละสถานี
- 2.5 ข่าวและบทความต่างๆ ที่นำเสนอเกี่ยวกับภัยพิบัติที่เกิดจากลักษณะลมฟ้าอากาศ
- 2.6 สคริปต์ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอทางสถานีวิทยุทหารเรือ

3. แหล่งข้อมูลประเภทเทปบันทึกเสียงและวีดีโอเทป

แหล่งข้อมูลประเภทเทปบันทึกเสียงและวีดีโอเทป ได้แก่ ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และวีดีโอเทปที่ทำการบันทึกข่าวพยากรณ์อากาศของแต่ละสถานีโทรทัศน์ เพื่อสังเกตถึงรูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของแต่ละสถานีนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไร รวมทั้งรายงานพยากรณ์อากาศของสถานีโทรทัศน์ต่างประเทศ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ CNN และสถานีโทรทัศน์ BBC เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “ การวิเคราะห์ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน ” โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลบุคคลและข้อมูลเอกสาร เพื่อทราบถึงกระบวนการผลิตและรูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชน รวมทั้งเพื่อทราบความแตกต่างของกลวิธีการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศระหว่างภาวะปกติและภาวะที่เกิดภัยพิบัติ และทราบถึงบทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศ โดยทำการวิเคราะห์ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ ของสื่อมวลชนแต่ละประเภท
2. วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชน รวมทั้งวิเคราะห์ความแตกต่างของกลวิธีการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศในช่วงที่เกิดภาวะภัยพิบัติ และภาวะปกติ
3. วิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศ ว่ามีบทบาทหน้าที่อย่างไร

1.การวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ ของสื่อมวลชน

ในการวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชน เป็นการวิเคราะห์กระบวนการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชนแต่ละประเภท ตั้งแต่ขั้นตอนของการวางแผนการผลิต การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอากาศ และการคัดเลือกข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำเสนอสู่ผู้รับสารและขั้นตอนสุดท้ายคือ การนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศสู่ผู้รับสาร

2.วิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชน

ในส่วนนี้ เป็นการวิเคราะห์วิธีการนำเสนอ (Presentation Technique) ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภท รวมทั้งศึกษาความแตกต่างในกลวิธีการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศ ทั้งในช่วงภาวะปกติ และภาวะที่เกิดภัยพิบัติ

3.การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของชาวพยากรณ์อากาศ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของชาวพยากรณ์อากาศ เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาของชาวพยากรณ์อากาศ ตามลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) การโน้มน้าวใจ (Persuasion) หรือมีลักษณะของการให้คำแนะนำ (Instruction) รวมทั้งวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากชาวพยากรณ์อากาศของผู้รับสาร

วิธีการนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(qualitative research) ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการบรรยายเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน โดยในการจัดระเบียบข้อมูลที่ทำการวิเคราะห์แล้วนั้น ผู้วิจัยได้ทำการจัดเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการผลิตรูปแบบการนำเสนอชาวพยากรณ์อากาศทั้งในช่วงภาวะปกติและกลวิธีการนำเสนอชาวพยากรณ์อากาศ ในภาวะภัยพิบัติ โดยเรียงลำดับจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ นอกจากนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอบทบาทหน้าที่ของชาวพยากรณ์อากาศ รวมทั้งวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะอากาศของผู้รับสารด้วย

สำหรับการนำเสนอข้อมูลนั้น ในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นถึงกระบวนการผลิตชาวพยากรณ์อากาศ รูปแบบการนำเสนอชาวพยากรณ์อากาศ รวมทั้งกลวิธีการนำเสนอชาวพยากรณ์อากาศของสื่อมวลชนในภาวะที่เกิดภัยพิบัติ ว่ามีลักษณะการนำเสนออย่างไร ในบทที่ 5 ผู้วิจัยจะนำเสนอในส่วนของบทบาทหน้าที่ของชาวพยากรณ์อากาศและศึกษาการใช้ประโยชน์จากชาวพยากรณ์อากาศของผู้รับสาร ส่วนในบทที่ 6 นั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอในส่วนของบทสรุป โดยจะทำการสรุปประเด็นสำคัญตามวัตถุประสงค์รวมทั้งข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนางานข่าว

ในส่วนของระเบียบวิธีวิจัยนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้เทปบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นที่สำคัญ โดยข้อมูลที่ได้นั้นเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเพื่อให้ผู้วิจัยได้เข้าใจกระบวนการผลิตชาวพยากรณ์อากาศ ในส่วนของข้อมูลประเภทเอกสารนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสารต่งๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข่าวเหตุการณ์

ภัยพิบัติต่างๆจากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและสื่อวิทยุโทรทัศน์ ส่วนของข้อมูลที่เป็น เทปบันทึกเสียงและวิดีโอเทป ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเสียงและบันทึกการข่าวยาวพยากรณ์อากาศ ทางโทรทัศน์เพื่อนำมาสังเกตรูปแบบของข่าวยาวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอทางสื่อวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ หลังจากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์และนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย